

การรับรู้และการจัดการของมารดาที่มีบุตรป่วยเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 1

สมสิริ อัทสเสรี, ฟองคำ ดิลกสกุลชัย, อัจฉริยา ปทุมวัน, Margaret Grey, Kathleen Knafli, จิตติวัฒน์ สุประสงค์สิน

บทคัดย่อ : การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการจัดการของมารดาที่มีบุตรด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 1 โดยสัมภาษณ์มารดาจำนวน 22 คนที่มีบุตรอายุ 6-12 ปีและเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า มารดาบางคนให้ความหมายของการที่มีบุตรป่วยในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ ส่วนบางคนมองว่าเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดทุกข์ และมารดาเหล่านี้มีทั้งรับรู้ของตนเองสามารถจัดการกับโรคนี้ได้และไม่ได้ รวมทั้งบางคนมองว่าการจัดการนี้เป็นภาระ ส่วนกิจกรรมที่มารดาต้องจัดการในแต่ละวันคือ การจัดการกับโรคตามแผนการรักษาของแพทย์และการดูแลในเรื่องต่างๆ ไป นอกจากนี้มารดายังรับรู้ว่าตนเองและสมาชิกครอบครัวได้รับผลกระทบในทางที่ไม่ดีจากการที่มีบุตรป่วยเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 1 ในครอบครัว

การเข้าใจความหมายและการจัดการของครอบครัวที่มีบุตรป่วยผ่านทางมารดาทำให้ทีมสุขภาพเข้าใจถึงความยากลำบากในการจัดการของแต่ละครอบครัวและนอกจากนี้ยังช่วยขยายความรู้เกี่ยวกับครอบครัวที่มีบุตรป่วยเป็นเบาหวานชนิดที่ 1 ให้สามารถพัฒนาให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการรูปแบบต่างๆ ต่อไป

วารสารวิจัยทางการแพทย์ 2008; 12(1) 55-69

คำสำคัญ : มารดา เด็กวัยเรียน โรคเบาหวานชนิดที่ 1 การรับรู้ การจัดการ

สมสิริ อัทสเสรี R.N. Ph.D. Candidate ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

ฟองคำ ดิลกสกุลชัย Ph.D. รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

อัจฉริยา ปทุมวัน Ph.D. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

Margaret Grey Ph.D. F.A.A.N. ศาสตราจารย์ Yale University, School of Nursing, นอร์ธคอนเนคติกัต, สหรัฐอเมริกา

Kathleen Knafli Ph.D. F.A.A.N. ศาสตราจารย์ School of Nursing, Oregon Health & Science University, สหรัฐอเมริกา

จิตติวัฒน์ สุประสงค์สิน M.D. รองศาสตราจารย์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

cancer in Thai
h uncertainty
California San
Di.

larke WL. Stress
ellitus. Diabetes

tes in adolescent
ity. Journal of

of parents facing
diatric Nursing.

caregiving: A
to the seriously
tation. University

o P. Tamborlane
s' parenting
rmar-of Pediatric

rsing Clinics of

ity for diabetes
betes Educator.

Chaumpluk R.
Child Rearing
antitative and
rch Fund, 2005.
to the diagnosis
diatric Nursing.

en demographic
ort and mental
y ill children.
nursing science,

on JM. Parenting
en perspectives.
l; 29: 221-230.

oller LH. Mothers'
mily life in child-
ic Nursing. 1993;

Understanding Mothers of Children with Type 1 Diabetes: An Investigation of Perspective and Management

Somsiri Athaseri, Fongcum Tilokskulchai, Autchareeya Patoomwan, Margaret Grey,
Kathleen Knaff, Chittiwat Suprasongsin

Abstract : Families with children with type 1 diabetes (T1D) encounter many stressful experiences. The mother is a significant person in taking care of a child's diabetes. However, little is known about the experiences of mothers living with a child with T1D in Thailand. This study aimed to describe mothers' definition of their predicament, management behaviors and consequences of having a child with T1D. A descriptive qualitative approach was used, and data were elicited from interviewing 22 mothers living with a child aged 6-12 with T1D. Content analysis was used for data analysis.

It is found that both mothers who perceived T1D was a non-life threatening and serious disease could manage their disease. The meaning of having a child with T1D was either part of life or as a situation beset with dukkha (the Buddhist concept of suffering). Most mothers could manage the disease even though some perceived that they were burdened by it. Major activities included diabetes management activities and day to day management activities. The difficulty of balance family relationships, social life, lifestyle and finances was found in some families.

The findings indicated that understanding of mothers' response to the illness situation was a crucial guideline for supporting the family and lead to further clinical exploration and research.

Thai J Nurs Res 2008; 12 (1) 55-69

Key words: mothers, school-age children, type 1 diabetes, perspective, management

Introduction

Type 1 diabetes (T1D) has been one of the most common chronic conditions affecting Thai children. The incidence rate of T1D in Thailand has dramatically risen.¹ The peak time of the onset for diabetes in children in Thailand is in school-age children (nine - 12 years of age).² During the illness, children with T1D may suffer from many short-term and long-term complications. Several studies support the idea that the development of

Somsiri Athaseri, R.N., Ph.D. Candidate, Department of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital and Faculty of Nursing, Mahidol University, Mahidol University, Thailand.

Fongcum Tilokskulchai, Ph.D. Associate Professor, Department of Pediatric Nursing, Faculty of Nursing, Mahidol University, Thailand.

Autchareeya Patoomwan, Ph.D. Assistant Professor, Department of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University, Thailand.

Margaret Grey, Ph.D., F.A.A.N. Professor, Yale University, School of Nursing, Connecticut, U.S.A.

Kathleen Knaff, Ph.D., F.A.A.N. Professor, School of Nursing, Oregon Health & Science University, U.S.A.

Chittiwat Suprasongsin, M.D. Associate Professor, Department of Pediatric, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University, Thailand.